

Page 1

✓ Πέπη Ρηγοπούλου: «Η εξέγερση, η ανυπακοή, η τάση για την ελευθερία είναι γονιδιακά εγγεγραμμένες στον άνθρωπο» // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή • Fractal <https://www.fractalart.gr/pepi-rigopoulou-interview/>

© 16/11/2016, 1:04 MM

✓ Πέπη Ρηγοπούλου: «Η εξέγερση, η ανυπακοή, η τάση για την ελευθερία είναι γονιδιακά εγγεγραμμένες στον άνθρωπο» // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή

(Ιούλιος 2008)

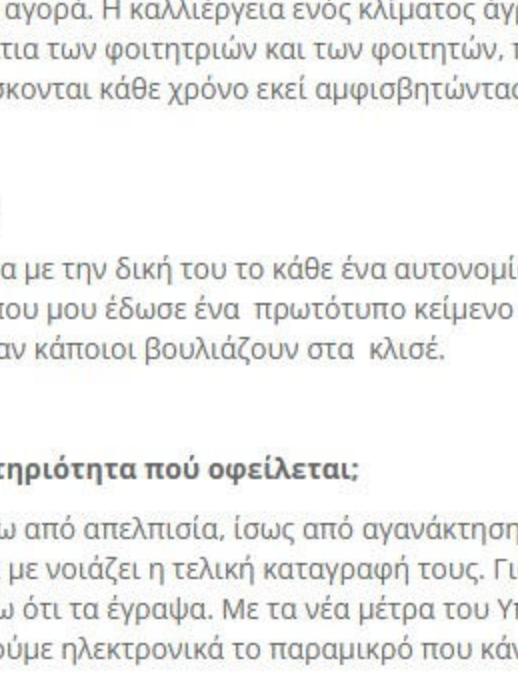
Η σειρά παλαιότερων συνεντεύξεων του Γιώργου Δουατζή με ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών, τις οποίες δημοσιεύει το Fractal, έχουν στόχο την καταγραφή της ζωής και των απόψεων προσωπικοτήτων που σημάδεψαν με το έργο τους το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι. Η επαναμνησίση τους σε ηλεκτρονική μορφή κάνει ευκολότερη την πρόσβαση σε ένα ενδιαφέρον υλικό με διαχρονική αξία.

Ματιά διεισδυτική, καθάρια. Με εναλλαγές παιδικότητας και άκρας ωριμότητας. Λόγος αιμυρός, ευθύς, ενυπόθετος. Προσωπικότητα πολυδιάστατη, παραγωγικότητα. Η Πέπη Ρηγοπούλου έχει ένα μεστό, πολυπλευρο έργο, ως χημικός, ιστορικός Τέχνης, καθηγήτρια του τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, συγγραφέας, σκηνοθέτρια, ζωγράφος. Κι όταν ρωτάς εύλογα: «Γιατί τόσες ιδιότητες;» απαντά με φυσικότητα: «Τώρα γιατί ακόμα και σήμερα δεν μπορώ να απαντήσω στο ερώτημα «τι θέλω να γίνω όταν μεγαλώσω».

Η πορεία της στο χώρο της δημιουργίας, έχει προ πολλού υπερκεράσει την καταγραφή του ονόματός της ως του κοριτσιού που χτυπήθηκε κατά την εισβολή του τανκ στο Πολυτεχνείο το Νοέμβριο του 1973.

Πώς συνδυάζει τα τόσα διαφορετικά ενδιαφέροντα; «Πιστεύω, λέει, στον ενιαίο χαρακτήρα τέχνης και επιστήμης. Έτσι, όλες αυτές οι διαφορετικές τάσεις, συνυφίζονται στην ανάλυση του «ακούω και να λέω ιστορίες. Και η χημεία είναι μία ακόμη συγκλονιστική αφήγηση για τα άτομα και τα μόρια, με τις μεταμορφώσεις και τις μεταλλάξεις τους.

Ποιο είναι τελικά το επάγγελμά σας;

Για να θυμηθώμε τον Σταύρο Τορνέ, κάνω έξι δουλειές για να θρέψω την έβρωση. Νιώθω τυχερή που κερδίζω την ζωή μου διδάσκοντας σε ένα Πανεπιστήμιο, όταν μάλιστα γνωρίζω ότι πολλοί αξιόλογοι άνθρωποι δεν είναι μέσα σ' αυτό.

Τι σας θυμώνει στο Πανεπιστήμιο;

Η κατασκόφηση του δημόσιου πανεπιστημίου. Η απαξίωση του από τα έξω και από τα μέσα. Η υποτίμηση της μόρφωσης από την αγορά. Η καλλιέργεια ενός κλίματος άγριου ανταγωνισμού ανάμεσα σε αγέλες πτυχιούχων. Ωστόσο, τα μάτια των φοιτητριών και των φοιτητών, που επιμένουν, άλλοτε ήρμα και άλλοτε άγρια, να καταλάβουν, βρίσκονται κάθε χρόνο εκεί αμφισβητώντας τα περί παρακμής σενάρια.

Πώς βλέπετε τους φοιτητές σας;

Για μένα οι φοιτητές είναι πρόσωπα με την δική του το κάθε ένα αυτονομία. Χαίρομαι όταν βλέπω κάποιους να ανθίζουν, όπως μία φοιτητριά που μου έδωσε ένα πρωτότυπο κείμενο πριν από δύο μήνες και είμαι περήφανη γι αυτό. Και λυπάμαι όταν κάποιος βουλιάζουν στα κλισέ.

Η μεγάλη συγγραφική σας δραστηριότητα πού οφείλεται;

Είναι μεγάλη: δεν ξέρω. Ίσως γράφω από απελπισία, ίσως από αγανάκτηση. Ούτες ή άλλως, η τάση μου ήταν πάντα να κάνω πράγματα χωρίς να με νοιάζει η τελική καταγραφή τους. Για παράδειγμα, θεατρικά κείμενα, μαθήματα και διαλέξεις που ξεχνάω ότι τα έγραφα. Με τα νέα μέτρα του Υπουργείου Παιδείας θα πρέπει να καταγράψουμε και να δημοσιοποιούμε ηλεκτρονικά το παραμικρό που κάνουμε.

Κάτι σαν μάνατζερ του εαυτού σας δηλαδή.

Ναι. Και είναι κάτι το οποίο βαριέμαι θανάσιμα. Αφήστε που δεν αντέχω την αναγκαστική πορεία προς οποιαδήποτε κατεύθυνση. Επί δικτατορίας έγραφα δημοτικά γιατί απαγορευόταν, και επί δημοκρατίας φλερτάρι με την καθαρεύουσα, ενώ βρισκόμ τα λέξεις χωρίς τόνους μοναχικές και άοχμες.

Δημιουργία σημαίνει:

Ενα αίνιγμα, που όσες φορές και να το λύσεις, δεν ξέρεις αν την επόμενη φορά θα τα καταφέρεις. Αν θα νιώσεις και πάλι, μετά από την αγνότητα της αποξένωσης από τον ίδιο σου τον εαυτό, μια λυτρωτική και στιγμιαία αίσθηση ενότητας και αιωνιότητας.

Νιώθετε ταγμένη σε κάποιο σκοπό;

Είμαι επιρρεπής. Κάποτε πίστευα, και εξακολουθώ στιγμές, στιγμές να το πιστεύω, ότι θα μπορούσα να αλλάξω τον κόσμο. Δεν έχω επιβεβαιωθεί από τα αποτελέσματα. Όμως το να πιστεύω σε κάτι, να το έχω αποκλείσει ακόμα. Με δεσμεύει ότι κανένας σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα και ότι η ζωή, και όχι η επιβίωση, είναι πιο σημαντική από την ιδεολογία.

Τι είναι το Πολυτεχνείο του 73 για σας;

Μία ακόμα ανάμνηση. Επώδυνη και πολύτιμη. Ωστόσο, διαφώνω πολιτικά με την εκμετάλλυσή του.

Η πρώτη σας δραχμή;

Ήταν εικοσάδραχμο και το έδωσα σε κάποιον που ζητούσε ελεημοσύνη. Γιατί εκείνο το ίδιο απόγευμα, μου είχαν αγοράσει τα κόκκινα παπούτσια των νεένων μου, δεν μπορούσα λοιπόν να το κρατήσω χριστουγεννιάτικα. Ενώ φαναζόμουν το κοριτσάκι με τα χέρια του Άντερσον να πεθαίνει μπροστά στην φωτισμένη βιτρίνα. Εκτοτε, συνεχίζω να διατρέπω στο να δίνω μάλλον παρά να παίρνω.

Πρώτες παιδικές αναμνήσεις;

Μια πράσινη σιδερένια σκάλα που οδηγούσε στην αυλή. Δίπλα, ένα δωμάτιο με τζαμαρία, με δυνατές μυρωδιές από μικρασιατικά φαγητά και γλυκά. Και πολύ ραδιόφωνο. Με σταθερό ρεπερτόριο τις «Αναζητήσεις του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού» για τους αγνοούμενους της Μικρασιατικής Καταστροφής μετά από σαράντα και πλέον χρόνια. «άθιγκο στην Σκάλα της Σύμωρης. Φορούσε μπλε πουκάμισο και μπλε παντελόνι. Είχε μια ελιά στην πλάτη». Είχα περίπου πειστεί ότι ο χαμένος παππούς μου θα επέστρεφε από την μα στιγμή στην άλλη και, αν ενώ δεν άκουγα ραδιόφωνο, κινδυνεύαμε να τον χάσουμε οριστικά...

Το νέο σας βιβλίο;

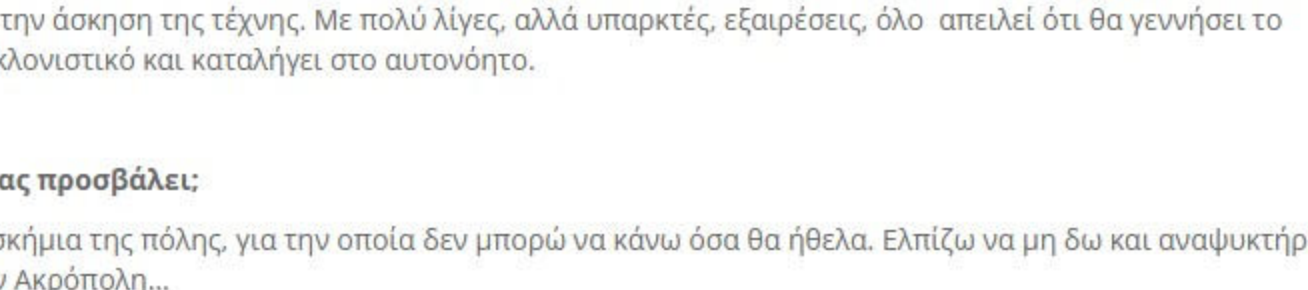
Έχει τίτλο «Ο τρελός Πρόεδρος και η γυναικεία ηδονή» και προσεγγίζει τα αιωνιακά μονοπάτια της τρέλας, της φρονιμάδας και της δημιουργίας, όπως αποτυπώνονται στο παρόληρημα, στον μύθο και την εικαστική δημιουργία.

Τι σας οδήγησε στην επιλογή αυτού του θέματος;

Δύσκολο ερώτημα, γιατί οι πιο σημαντικές επιλογές μας πηγάζουν εν πολλοίς από τα βάθη της ψυχής. Ίσως η πραγματική μου συγκλονιστική συνάντηση με ιδιοφυείς παρανοϊκούς και η αίσθηση ότι το παρόληρημά τους, που βέβαια δεν είναι τέχνη, διέθετε οργάνωση και παρήγε γοητευτικές μορφές, χωρίς αυτό να τους σώσει.

Τι ετοιμάζετε τώρα;

Μία περφόρμανς γύρω από το θέμα του νέου μου βιβλίου. Πρόκειται για την δραματοποίηση της ενδοσκοπικής μου συγκλονιστικής συνάντησης με ιδιοφυείς παρανοϊκούς και η αίσθηση ότι τα πράγματα μπορεί να είναι άνοστα και αλλιώδη. Η εξέγερση, η ανυπακοή, η τάση για την ελευθερία είναι γονιδιακά εγγεγραμμένες στον άνθρωπο. Πιστεύω στο απρόβλεπτο, στο μη προγραμματισμένο, στο θαύμα.

Τι κόσμος έρχεται για τους επερχόμενους;

Την κυρίαρχη εκδοχή του κόσμου που έρχεται, που είναι ήδη ante portas, την εικονογραφούν νομίζω πειστικά τα κόμικς επιστημονικής φαντασίας. Όμως εγώ θέλω πάντα να πιστεύω ότι τα πράγματα μπορεί να είναι και αλλιώς. Η εξέγερση, η ανυπακοή, η τάση για την ελευθερία είναι γονιδιακά εγγεγραμμένες στον άνθρωπο. Πιστεύω στο απρόβλεπτο, στο μη προγραμματισμένο, στο θαύμα.

Υποψήφια ευρωβουλευτής το 2004...

Μου έκαναν την πρόταση ενώ βρισκόμουν σ' ένα νεκροταφείο στην Μακεδονία για μία εκπαφή. Την άλλη Ευρώπη την είδα στο πρόσωπο των ανθρώπων του Δήμου Νέας Μαδύσης, που με συνόδεψαν στο νεκροταφείο. Με φιλοξένησαν με μία μοναδική ευγένεια, χωρίς να μου αποκαλύψουν ότι είχαν θάψει στο ίδιο μέρος έναν δικό τους άνθρωπο πριν από δύο μήνες. Δεν ήθελαν να παρεμβαλίσουν στο δικό τους πολιτικό κόσμο που προσηλύνημα.

Ποια είναι «η άλλη Ευρώπη» σας;

Αυτή που συνάντησα στην Ρώμη, σε ένα υπό κατάληψη νοσοκομείο, που λειτουργούσε τοσάκις από τους απεργούς. Στην Αγία Πετρούλη, στο πρόσωπο μιας ηλικιωμένης κυρίας που έπιπε το υπαίτιο με λίγο μπαγιάτικο ψωμί και, όταν πήγα να την κεράσω ένα γλυκό, μου είπε «έχω, ευχαριστώ», δίνοντας μου το δικό της κέρασμα. Η άλλη Ευρώπη είναι έξω από τις συνθήκες που υπογράφονται για να επιτηρήσουν τους πολίτες της. Είναι αυτή που δεν φοβάται τον ξένο, αυτή που παράγει πολιτισμό σαν καθημερινή πράξη και εύρεση.

Η τηλεόραση;

Είμαστε δεσμώτες μέσα σε ένα σπήλαιο του θεάματος, αρκετά πιο ευρύχωρο και με πολλές σύγχρονες ανέσεις. Δεσμώτες μιας κοινωνίας που κλάμωτος, που αναπαράγει με χίλιους τρόπους τον εαυτό της.

Ο πολιτής σήμερα;

Προς το παρόν, ο πολιτής που δεν ασκεί εξουσία βρίσκεται σε σύγχυση. Γι αυτό χάνει από άποψη την οσκή και μάλιστα με πιο αποτελεσματικά μέσα και σε παγκόσμιο επίπεδο. Δυσκολεύεται να συλλάβει τόσο σχεδιασμένες όσο και τις ανεξέλεγκτες αλλαγές του κόσμου. Για να γίνει πραγματικός πολίτης θα έπρεπε να κατακτήσει μια πολιτική γνώση που λείπει δραματικά.

Πώς αντιλαμβάνεστε την άσκηση εξωτερικής μας πολιτικής;

Σαν την άσκηση της τέχνης. Με πολύ λίγες, αλλά υπαρκτές, εξαιρέσεις, όλο απειλεί ότι θα γεννηθεί το συγκλονιστικό και καταλήγει στο αυτονόητο.

Τι σας προσβάλλει;

Η ασκμία της πόλης, για την οποία δεν μπορώ να κάνω όσα θα ήθελα. Ελπίζω να μη δω και αναψυκτήριο στην Ακρόπολη...

ΛΕΞΕΙΣ... // Πέπη Ρηγοπούλου

Δεν θα ξεχάσετε;

Τις στιγμές που έχω νοιώσει ελεύθερη, απαλλαγμένη από το βάρος του φόβου.

Θέλετε να ξεχάσετε;

Τις στιγμές που έχω αδράνεια είτε από βιασινή, δεν είμαι ο εαυτός μου και δεν φέρομαι με φυσικότητα.

Εκτιμάτε στους ανθρώπους;

Την εξυπνάδα, την ευθύτητα, την ευγένεια. Η ομορφιά όταν υπάρχει δίπλα σ' αυτά είναι πάντα πολύτιμη. Και το χιούμορ.

Σας αρωθεί;

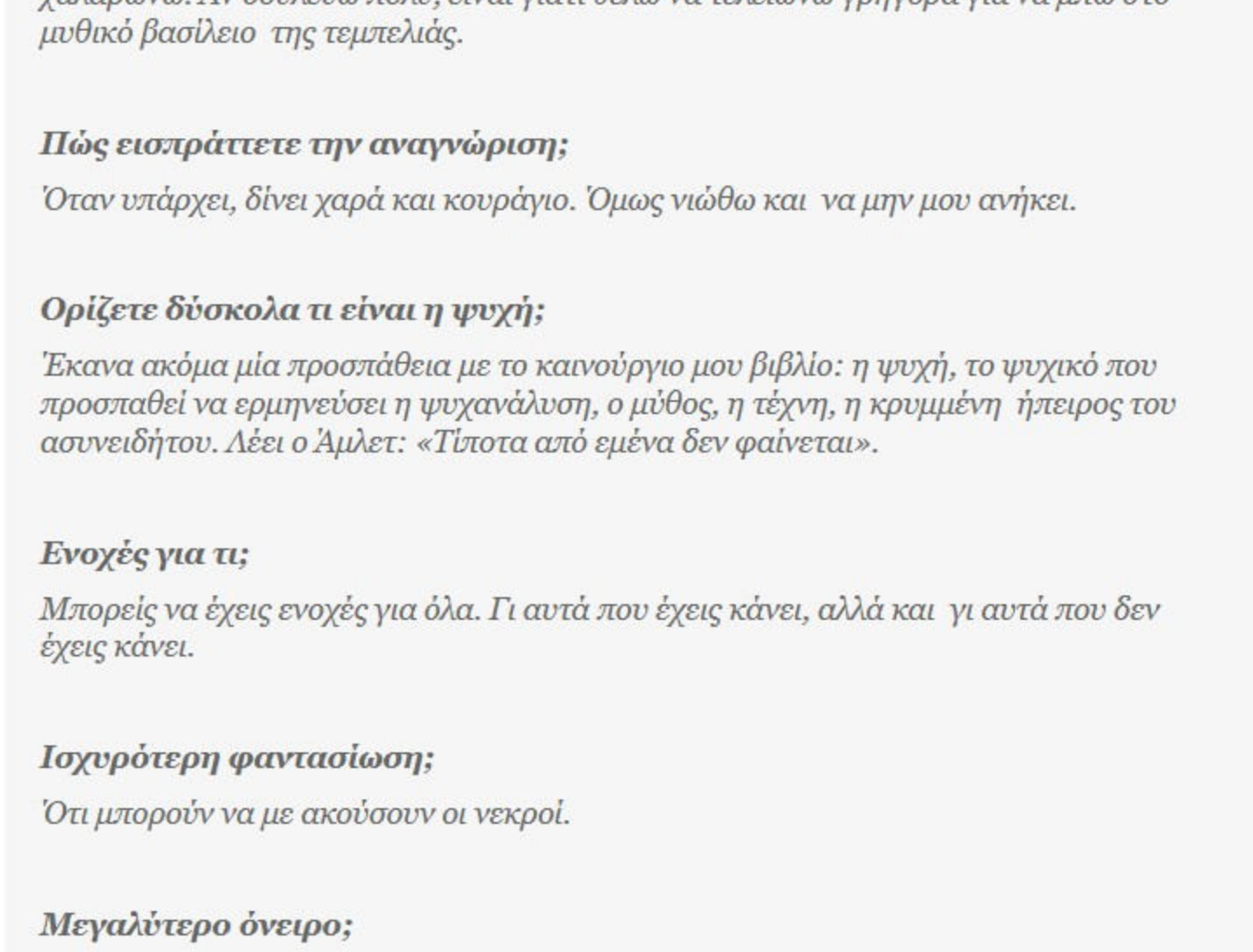
Η υποκρισία, η μη ανάληψη ευθύνης, η μίζερια, η ασυνείεση, η υπεροψία.

Ο χρόνος;

Με ενοχλεί που με σκάβει χωρίς την άδεια μου.

Σας διασκεδάζει;

Το ταξίδι, το κολύμπι, ο χορός.

Έχετε μισήσει;

Ναι. Όμως ξεχνάω γρήγορα το πώς και το γιατί.

Αγαπήσατε περισσότερο;

Τους μεγάλους έρωτες, τις μεγάλες πόλεις, τα νησιά του Αιγαίου, τα παιδιά, το καλοκαίρι...

Τι είναι ο έρωτας;

Πάθος, ζήλια, καθαρότητα, αιωνιότητα, κόλαση. Έργο που τα συνοψίζει, το Χιροσίμα αγάπη μου. Δύο σώματα που είναι και δύο πόλεις, δύο κόσμοι που ζουν σε μία νύχτα μία αιωνιότητα, μέσα από την απωθημένη μνήμη του τραύματος που μετουσιώνεται σε έρωτα. Κάθε καινούργιος έρωτας είναι η μνήμη και η λήθη του παλιού.

Διαδικείτε;

Ατομικά ακόμα δυσκολεύομαι Συλλογικά να, αρκεί να έχω πειστεί ότι είμαι από την πλευρά του δικίου.

Εξάρτηση από τι;

Αγνόητο από αντικείμενα. Περισσότερο από αισθήσεις, εικόνες, ήχους, γεύσεις, μυρωδιές. Από την κολόνα μου και το ροζ χρώμα που είχα μισήσει στην εφηβεία μου.

Η ωραιότερη στιγμή του εκκοιτητράωρου;

Όταν έχω κάνει το καθήκον μου, από το πιο σημαντικό ως το πιο ασήμαντο, και χαλάω. Αν δουλένω πολύ, είναι γιατί θέλω να τελειώνω γρήγορα για να παω στο μυθικό βασίλειο της τεμπελιάς.

Πώς εισπράττετε την αναγνώριση;

Όταν υπάρχει, δίνει χαρά και κουράγιο. Όμως νιώθω και να μην μου ανήκει.

Ορίζετε δύσκολα τι είναι η φηφή;

Έκανα ακόμα μία προσπάθεια με το καινούργιο μου βιβλίο: η ψηφή, το ψηφικό που προσπαθεί να ερμηνεύσει τη ψυχανάλυση, ο μύθος, η τέχνη, η κρυμμένη ήπειρος του ασυνείδητου. Λέει ο Άμλετ: «Τίποτα από εμένα δεν φαίνεται».

Ενοχές για τι;

Μπορείς να έχεις ενοχές για όλα. Γι αυτά που έχεις κάνει, αλλά και γι αυτά που δεν έχεις κάνει.

Ισχυρότερη φαντασίωση;

Ότι μπορούν να με ακούσουν οι νεκροί.

Μεγαλύτερο όνειρο;

Να μπορώ να ξαναφτιάξω την Αθήνα.

Μεγαλύτερος φόβος;

Ότι η ζωή είναι μια μεταίωπια και όχι ανταλλάγη, γιατί η ανταπάτη μπορεί να μεταμορφωθεί σε ζωή.

Βιογραφικό: http://www.biblionet.gr/author/2671/Rigopoulou_Pēpē

* Ο Γιώργος Δουατζής (www.douatzis.gr) γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε κοινωνιολογία-οικονομία, βιοιστορίστηκε ως δημοσιογράφος, ασχολείται κυρίως με την Πόλη. Έχει εκδώσει είκοσι τέσσερα βιβλία και μετέχει σε τέσσερα συλλογικά. Έργα του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, ρωσικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, τσεχικά.

Captured by FireShot Pro: 04 Νοέμβριος 2024, 13:13:03 <https://getfireshot.com>